

Sygn. akt III Ca 183/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko J. O. (O.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 13 września 2017 r., sygn. akt II C 552/17

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 3103,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, iż w dniu 30 sierpnia 2008r. pozwany zawarł z G. Wyższą Szkołą Handlową im. (...) w K. umowę o warunkach odpłatności za studia, jednakże nie wywiązywał się z zobowiązań wynikających z zawartej umowy, tj. nie uiszczał całości należnych opłat za studia. 18 maja 2015 r. nabyła od pierwotnego wierzyciela wierzytelność wynikającą z zawartej umowy, której niniejszym dochodzi od pozwanego. Powódka sprecyzowała, iż na dochodzoną pozwem kwotę składa się kwota 1674 zł tytułem nieuiszczonego czesnego oraz kwota 1429,14 zł tytułem skapitalizowanych odsetek wyliczonych za okres od daty wymagalności do dnia 5 kwietnia 2016 roku.

Nakazem zapłaty z dnia 30 maja 2016r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygnaturze akt II Nc 2261/16, referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Rybniku nakazał pozwanemu aby zapłacił powódce należność główną dochodzoną pozwem oraz koszty procesu.

Od tego orzeczenia pozwany wniósł sprzeciw, w którym zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany wskazał, iż powództwo winno zostać oddalone, albowiem roszczenie strony powodowej jest przedawnione. Zgłosił tym samym w sprzeciwie zarzut przedawnienia.

Sąd Rejonowy w Rybniku wyrokiem z dnia 13 września 2017r. powództwo oddalił oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że 30 sierpnia 2008r. pozwany zawarł z G. Wyższą Szkołą Handlową im. W. (...) w K. umowę o świadczenie usług edukacyjnych. Jej przedmiotem było określenie warunków odpłatności za studia oraz inne usługi edukacyjne prowadzone na tej uczelni. Na podstawie §4 w/w umowy pozwany zobowiązał się do uiszczania na rzecz uczelni aktualizowanego czesnego za każdy semestr pobierania nauki, którego wysokość w dacie podpisania umowy wynosiła 1400 zł za semestr, płatnych w pięciu ratach po 345 zł. W dniu 3 sierpnia 2009 r. pozwany został skreślony z listy studentów z powodu zaległości finansowych. Uczelnia naliczyła wobec pozwanego opłaty za świadczone usługi edukacyjne w łącznej kwocie 1674 zł, na które złożyło się czesne od stycznia 2009r. do maja 2009r.

W dniu 18 maja 2015r. powódka zawarła z G. Wyższą Szkołą Handlową im. W. (...) w K. umowę cesji szeregu wierzytelności, w tym wierzytelności przysługującej w stosunku do pozwanego.

W piśmie z dnia 18 czerwca 2015r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty łącznej 3000,05 zł wynikającej z zawartej wcześniej umowy o świadczenie usług edukacyjnych.

Ustalenia te doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu. Wskazał, że roszczenie scedowane przez uczelnię na powódkę stało się wymagalne z dniem decyzji z 3.08.2009r. o skreśleniu pozwanego z listy studentów. Sąd Rejonowy wyraził zdanie, że przedawnienie roszczenia o zapłatę czesnego wynosi 3 lata, stąd roszczenie przedawniło się najpóźniej w dniu 3 sierpnia 2012r., a więc przed zawarciem umowy cesji wierzytelności przez powódkę. Wskazał przy tym na art. 509§1 i 2 kc i podniósł, że wskutek przelewu wierzytelność przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim istniała dotychczas.

Odnosnie trzyletniego terminu przedawnienia powołał się na art. 32 ustawy z 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 , poz. 1198) jako przepis intertemporalny tej ustawy. Podzielił też pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 21 października 2015r. (III CZP 67/15). Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż umowa w sprawie warunków odpłatności za studia została zawarta z pozwanym 30 sierpnia 2008r., z uwzględnieniem zatem brzmienia przepisów intertemporalnych i trzyletniego terminu przedawnienia roszczenie podlegało oddaleniu jako przedawnione.

Nadto wskazał, że działalność niepublicznych uczelni jest profesjonalną działalnością ukierunkowaną na osiągnięcie zysku, termin przedawnienia roszczeń podlega również regulacji zawartej w art. 118 k.c. i wynosi trzy lata.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniosła powódka, zaskarżając wyrok w całości. Domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 3103,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, a także zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zarzuciła naruszenie art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 , poz. 1198) w zw. z art. XXXV pkt 2. ustawy z dnia 23.04.1964 r. Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny poprzez ich błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż nowy, 3 letni termin przedawnienia roszczeń o zapłatę opłat związanych z odbywaniem studiów należy liczyć od dnia wymagalności roszczenia, przez co przedawniło się ono przed dniem wniesienia pozwu, podczas gdy termin przedawnienia upływa po 10 latach od daty wymagalności roszczenia pod warunkiem jednak, że jego koniec przypada przed dniem wejścia w życie art. 32 ustawy zmieniającej lub w okresie 3 lat od tego dnia; jeśli zaś upływ wspomnianego 10-letniego terminu

przypadałby po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, do przedawnienia dojdzie z uwzględnieniem tego skróconego obecnie terminu liczonego od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. tj. od dnia 1 października 2014r. Nadto, zarzuciła naruszenie art. 118 k.c. w zw. z art. 106 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w zw. z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że roszczenie niepublicznej uczelni wyższej o zapłatę czesnego stanowi roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, podczas gdy prowadzenie działalności dydaktycznej nie stanowi działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie powoda przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie, w sposób szczegółowy, ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne. Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Zagadnienie przedawnienia opłat za studia niestacjonarne pozostawało sporne zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie sądów powszechnych.

Należy wskazać, że 8 grudnia 2017r. w sprawie III CZP 74/17 Sąd Najwyższy podjął uchwałę, zgodnie z którą artykuł 160a ust. 7 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1842 ze zm.), który wszedł w życie w dniu 1 października 2014 r., określa trzyletni termin przedawnienia roszczeń o opłatę za studia, wynikających z umów o warunkach odpłatności za studia, a art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1198 ze zm.), przewiduje, usuwając występujące w tym względzie wątpliwości, że w takim samym terminie roszczenia te przedawniały się też przed wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym; tym samym wyłączone jest stosowanie w związku z wejściem w życie art. 160a ust. 7 Prawa o szkolnictwie wyższym normy intertemporalnej wyrażonej w art. XXXV pkt 2 p.w.k.c.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na istniejące w judykaturze rozbieżności dotyczące kwestii przedawnienia tego typu należności. Przywołał przy tym argumentację wskazywaną w dotychczasowym orzecznictwie jako przemawiającą za przyjęciem dwuletniego okresu przedawnienia- na podstawie art. 751pk 2 kc, czy trzyletniemu okresowi przedawnienia. Wskazywał na konsekwentne stanowisko orzecznictwo co do autonomicznego pojmowania znaczenia terminu działalności gospodarczej na potrzeby prawa prywatnego, oparte na atrybutach takiej działalności(zawodowy, stały i powtarzalny charakter składających się na nią działań oraz ich podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania. Uznał, że zaliczenie prowadzenia płatnych studiów do tak rozumianej działalności gospodarczej nie powinno nasuwać wątpliwości. Zdaniem Sądu Najwyższego ze względu na autonomiczny charakter pojęcia działalności gospodarczej w prawie prywatnym nie mógł stać na przeszkodzie takiej kwalifikacji działalności uczelni w rozpatrywanym zakresie art. 106 prawa o szkolnictwie wyższym. W ocenie Sądu Najwyższego przytoczone argumenty na rzecz dwuletniego oraz trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń o czesne w okresie przed 1 października 014r. podważały zasadność zapatrywania o podleganiu tych roszczeń w tym okresie ogólnemu dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia.

Wprowadzenie nowelą art160a ust.7 prawa o szkolnictwie wyższym oraz regulacji przepisu przejściowego art. 32 ustawy nowelizującej w ocenie Sądu Najwyższego stanowiło niewątpliwie reakcję na występujące w praktyce wątpliwości co do terminu przedawnienia roszczeń o czesne. Zatem ustawa nowelizująca nie wprowadzała przedawnienia roszczeń wcześniej nieprzedawnialnych. Celem uregulowania art. 160a ust.7 p.s.w. nie było skrócenie lub wydłużenie dotychczasowego terminu przedawnienia. Zatem wobec opowiedzenia się ustawodawcy za terminem przedawnienia, który w dotychczasowym stanie prawnym był według jednego z poglądów wywodzony z regulacji art.

118 kc, dotyczącej przedawnienia roszczeń związanych z działalnością gospodarczą. Stąd zdaniem Sądu Najwyższego zrozumiałe było rozciągnięcie w art. 32 ustawy nowelizującej zakresu zastosowania art.160a ust.7 p.s.w. także na okres poprzedzający wejście w życie ustawy nowelizującej. Zatem na płaszczyźnie intertemporalnej art. XXXV pkt 2 p.w.k.c. nie mogła mieć zastosowania w omawianej sytuacji.

Sąd Okręgowy podzielając w pełni stanowisko Sądu Najwyższego wskazane w przytoczonej uchwale doszedł do przekonania, że należności z tytułu czesnego dochodzonego w niniejszej sprawie uległy przedawnieniu. Przedawniły się one na podstawie art. 160a ust.7 Prawa o szkolnictwie wyższym w zw. z art. 32 ustawy nowelizującej te ustawę - z dniem 3 sierpnia 2012r., a zatem przed wniesieniem powództwa w dniu 18 kwietnia 2016r.

Argumentacja uzasadnienia cytowanej uchwały Sądu Najwyższego, którą Sąd Okręgowy podziela jednoznacznie wskazuje, że zarzuty apelacji są niezasadne i nie mogły one odnieść skutku.

Przedawnione są też dochodzone w sprawie odsetki, które jako roszczenia okresowe przedawniają się z upływem 3 lat(art. 118 kc). Skoro należność główna przedawniła się z dniem 3 sierpnia 2012r., a powództwo wniesiono 18 kwietnia 2016r., zatem pomiędzy ostatnim dniem za jaki możliwe było naliczenie odsetek od roszczenia przed jego przedawnieniem się (tj. 2 sierpnia 2012r.) a wniesieniem powództwa(18 kwietnia 2016r.) upłynęło ponad 3 lata. Zatem także w tej części roszczenie powódki jako przedawnione podlegało oddaleniu.

Z tych powodów apelacja powódki była niezasadna w związku z czym została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391w zw. z art. 391§1kpc, stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, a to wobec oddalenia apelacji powódki i braku podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c. Koszty te ustalono przy uwzględnieniu § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800 ze zmianami). Składało się na nie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości wynikającej z przytoczonych przepisów.

SSO Gabriela Sobczyk